

EXEKÚCIA

rozhovor s JUDr. Katarínou Leškovou

Čo je to exekúcia?

V súčasnosti máme na Slovensku 3 milióny exekúcií, čo je alarmujúce číslo ak vezmeme do úvahy, že k **31. marcu 2015** mala Slovenská republika **5 420 011** obyvateľov. Je však potrebné poznamenať, že niektorí ľudia čelia doslova desiatkam exekučných konaní.

Skôr ako začnem vysvetľovať celú problematiku, vysvetlím pojmy, ktoré sa budú opakovať.

Povinný – dlžník, exekvovaná osoba (za predpokladu bezpodielového spoluvlastníctva je to aj manžel či manželka)

Oprávnený – veriteľ, ktorý podal na exekúciu návrh.

Exekúcia je nútený výkon rozhodnutia. To znamená, že ak dlžník nie je schopný či

ochotný zaplatiť pohľadávku v určenom termíne, nastupuje jej nútené vymáhanie. Exekúciu vykonáva exekútor. Exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Exekučné konanie upravuje zákon č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok – skratka EP).

Čo môže byť podkladom na exekúciu? Čo je to exekučný titul?

Exekúciu možno vykonať iba na základe rozhodnutia, ktoré je vykonateľné, čo znamená, že uplynula lehota na dobrovoľné splnenie povinnosti, ktorá sa ním ukladá. Vo väčšine prípadov zároveň ide o tzv. konečné rozhodnutie, teda také, ktoré už nie je možné zmeniť podaním

ILUSTRÁČNÉ FOTO

ILUSTRÁČNÉ FOTO

opravného prostriedku, napr. odvolania.

Všetky podklady, na základe ktorých je možné vykonať exekúciu sa nazývajú **exekučné tituly**.

Podľa § 41 EP **exekučným titulom** sú:

vykonateľné rozhodnutia súdu, ak priznávajú právo, zaväzujú k povinnosti alebo postihujú majetok,

rozhodnutia orgánov Európskej únie,

rozhodnutia osvedčené ako európsky exekučný titul,

notárske zápisnice, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila,

vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov,

osvedčenia o dedičstve, vykonateľné rozhodnutia bývalých štátnych notárstiev a dohôd nimi schválených,

vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej

správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste,

platobné výmery, výkazy nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmiery schválené týmito orgánmi,

vykonateľné rozhodnutia a výkazy nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia, sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia,

iné vykonateľné rozhodnutia a schválené zmiery, ktorých výkon pripúšťa zákon.

Aký je teda právny postup od vzniku pohľadávky až po samotnú exekúciu? Aké jednotlivé kroky po sebe nasledujú? (Od vzniku dlžoby v banke, nebankovke či sociálnej poisťovni až po samotnú exekúciu. Možno by stálo za to povedať viac o rozhodcovských rozsudkoch a o rozhodcovských doložkách, ktoré bývajú súčasťou zmlúv.)

Prvou výstrahou pre dlžníka, že s úhradou jeho peňažného záväzku niečo nie je v poriadku,

býva predžalobná upomienka alebo výzva na úhradu nedoplatku. Takúto upomienku dlžníkovi zasiela buď priamo veriteľ, alebo ním poverená advokátska kancelária či tzv. vymáhačská spoločnosť. Už tu treba byť obozretný a venovať takejto zásielke pozornosť. Hrať „mŕtveho chrobáka“ sa nevypláca.

V prípade, že som si vedomý výšky svojho záväzku voči veriteľovi a z rôznych dôvodov nie som schopný tieto záväzky plniť v požadovanom rozsahu, je potrebné veriteľa kontaktovať, vysvetliť mu dôvody, pre ktoré som sa dostal do omeškania s platením môjho dlhu a pokúsiť sa s ním dohodnúť na prijateľnom spôsobe jeho úhrady.

Pokiaľ mám o obsahu upomienky akékoľvek pochybnosti, napríklad o pôvode dlhu, oprávnenosti dlhu alebo je spornou výška dlhu, tiež treba s veriteľom komunikovať a pokúsiť sa tieto nezrovnalosti odstrániť. Ak sa mi nedostane patričného zdôvodnenia alebo ak mám aj naďalej pochybnosti o existencii dlhu či jeho oprávnenosti, je namieste vyhľadať právnu pomoc. Vždy platí, že ak niečomu nerozumiem, snažím sa vyhľadať odbornú pomoc a požiadať o radu. Pre ľudí v zlej sociálnej situácii je k dispozícii napr. Centrum právnej pomoci, kde je možné požiadať o bezplatné právne poradenstvo. Adresu príslušnej kancelárie Centra právnej pomoci možno nájsť na internetovej stránke www.cpp.finalarea.com, tiež ju záujemcom poskytnú aj na ktoromkoľvek súde.

Po márnej výzve na úhradu dlhu prostredníctvom upomienky veriteľ pristupuje k uplatneniu svojej pohľadávky voči dlžníkovi na súde. Súd môže rozhodnúť aj bez súdneho pojednávania, iba na základe listín a dôkazov označených veriteľom. V takom prípade dlžníkovi príde poštou až súdna zásielka s platobným rozkazom, ktorý má váhu rozsudku a ktorý dlžníka zaväzuje na zaplatenie peňažného dlhu. Takéto súdne zásielky musia byť doručené doporučene do vlastných rúk a je potrebné venovať im náležitú pozornosť. Ak v lehote uvedenej v platobnom rozkaze dlžník neuhradí určenú sumu alebo ak v tejto lehote proti platobnému rozkazu nepodá odpor, platobný rozkaz sa stane plnohodnotným exekučným

titulom, ktorým môže veriteľ proti dlžníkovi začať exekúciu.

V prípadoch, keď súd nerozhoduje vo veci platobným rozkazom, nariadi pojednávanie, na ktoré dlžníka predvolá. Aj tu má dlžník priestor a možnosti na svoju obranu, ktorý je potrebné dobre využiť.

Vyššie opísaným spôsobom postupujú zvyčajne veritelia zo súkromného sektora, t. j. banky, nebankové spoločnosti alebo súkromné osoby. Subjekty verejného sektora, ako napr. daňový úrad, sociálna poisťovňa, zdravotná poisťovňa či polícia postupujú vec na exekučné vymáhanie ihneď po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie uvedenej vo výkaze nedoplatkov, platobnom výmere či vykonateľnom rozhodnutí o pokute.

Výška dlhu sa jeho exekučným vymáhaním nabaľuje o súdne poplatky a ďalšie náklady spojené s týmto procesom. Situáciu je preto potrebné riešiť hneď na začiatku. Netreba ju nechať zbytočne akcelerovať až do exekučného konania, kedy situácia síce ešte stále nie je neriešiteľná, avšak jej riešenie je často zdĺhavé, komplikované a v konečnom dôsledku aj finančne náročné.

V prípade, že už vznikol dlh, ako má dlžník postupovať?

Dlžník by mal vždy s veriteľom komunikovať. Nepreberanie pošty, zatajovanie sa a podobné manévry nikam nevedú.

Rozsudok, platobný rozkaz či rozhodcovský rozsudok sú najbežnejšie typy listín (okrem nich však existuje mnoho ďalších), na základe ktorých je možné nariadiť exekúciu. Dlžníci sa často domnievajú, že ak počas konania pred všeobecným či rozhodcovským súdom ostanú pasívni, získajú čas na riešenie svojej situácie tým, že brániť sa budú až po skončení konania. Je však potrebné pripomenúť, že **ak žalovaný nevyčerpá riadne opravné prostriedky v zákonnej lehote a rozhodnutie sa stane právoplatným, vo väčšine prípadov nemôže povinnosť zaplatiť pohľadávku uloženú takýmto rozhodnutím viac spochybňovať.** Rozsudok, platobný rozkaz či rozhodcovský rozsudok sa tak uplynutím lehoty na podanie opravného prostriedku stáva tzv. exekučným titulom, na základe ktorého

exekútor môže siahnuť na majetok dlžníka (mzda, bankový účet, hnutelné či nehnuteľné veci a ďalšie) bez ohľadu na to, či s týmto titulom dlžník súhlasí alebo nie.

Ak teda obranu proti svojmu veriteľovi považujete za účelnú (napr. z dôvodu, že jeho pohľadávka je sporná), bráňte sa ešte počas konania pred súdom či rozhodcom. Ak však čelíte súdnemu alebo rozhodcovskému konaniu oprávnene a svojho pochybenia ste si vedomí, ďalšia obrana môže byť pre vás zbytočne nákladná v dôsledku navýšenia trov konania o úkony advokáta protistrany.

Aké prostriedky obrany máme proti exekúcii?

Námietky proti exekúcii.

Návrh na odklad exekúcie.

Návrh na zastavenie exekúcie.

Námietky proti exekúcii

začatí exekúcie vydá poverený súdny exekútor upovedomenie, v ktorom dlžníka (povinného) zároveň vyzve, aby uspokojil pohľadávku svojho veriteľa (oprávneného) alebo aby vzniesol **námietky. Tie je potrebné uplatniť do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, a to s odkazom na niektorý z nasledujúcich dôvodov:**

po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhatelnosti (dlh bol napríklad medzičasom v plnom rozsahu uhradený),

oprávnený alebo povinný nie je právnym nástupcom osoby uvedenej v exekučnom titule (nestal som sa dedičom dlžníka),

sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná (rozhodcovská doložka je neplatná).

Námietky dlžníka musia byť riadne **odôvodnené a podložené dôkazmi**. Za odôvodnenie sa pritom nepovažuje napríklad odkaz na zlú finančnú situáciu, objasnenie dôvodov nezaplatenia dlhu a pod. – takéto námietky budú takmer určite zamietnuté ako nedôvodné. Takýto spôsob obrany môže byť účinný iba v štádiu pred začatím exekúcie, napr.

Rozsudok, platobný rozkaz či rozhodcovský rozsudok sú najbežnejšie typy listín (okrem nich však existuje mnoho ďalších), na základe ktorých je možné nariadiť exekúciu.

v rámci rokovania s veriteľom v snahe nájsť mimosúdne riešenie alebo ešte aj v konaní pred súdom.

V prípade, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, exekútor v upovedomení o začatí exekúcie poučí povinného o možnosti podať proti tomuto rozsudku v lehote 14 dní žalobu o jeho zrušenie, pričom k tomu pripojí aj vzor žaloby.

Podanie námietok proti exekúcii má odkladný účinok a vo výkone exekúcie teda nemožno pokračovať do doby, kým nebude o námietkach rozhodnuté (o týchto rozhoduje exekučný súd, nie samotný exekútor).

Zatiaľ čo v minulosti bola s podaním námietok spojená povinnosť dlžníka zaplatiť súdny poplatok vo výške 6% z hodnoty vymáhanej pohľadávky, v súčasnosti je možné podávať námietky bez potreby úhrady akéhokoľvek poplatku (poplatok bol Ústavným súdom SR zrušený ako protiústavný). I keď obrana prostredníctvom námietok nemusí byť úspešná, dlžník pri nej získava minimálne dodatočný čas na riešenie svojej situácie.

ZHOVÁRALA SA DENISA POVAŽANOVÁ
(POKRAČOVANIE ROZHOVORU V
NASLEDUJÚCOM ČÍSLE)